

การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING AND TEACHING IN BUDDHIST SUBJECT
OF MORALITY TEACHING MONK AT SCHOOL IN HUA HIN DISTRICT,
PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

พระยงยุทธ กตธโร

Phra Yongyut Katadhuro

วัดบุษยบรรพต จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Wat Busayabanphot, Prachuap Khiri Khan Province

E-mail: tui201111@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนา เปรียบเทียบการพัฒนา ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี พบว่า สภาพการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาและอุปสรรค คือ ตารางเวลาของทางโรงเรียน มีเวลาให้น้อยต่อการสอนของพระสอนศีลธรรม ทำให้ เด็กนักเรียนมีความเข้าใจได้ไม่เพียงพอต่อการเรียน พระสอนศีลธรรมบางรูป ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดแรงจูงใจให้ผู้นำไปใช้ ดังนั้น สำนักงานพระสอนศีลธรรมควรปรับเนื้อหาให้มีความน่าสนใจและน่าสนใจเหมาะกับวัยเด็กนักเรียนควรพัฒนาหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาให้ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียน

คำสำคัญ: การพัฒนา; การเรียนการสอน; วิชาพระพุทธศาสนา; พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

Abstract

This article was a study of development condition, comparison of development, problems, obstacles and suggestions to develop the learning and teaching Buddhist subject of morality teaching monk at school in Hua Hin district, Prachuap Khiri Khan Province. This was a mix-method research; the findings were the development condition of learning and teaching Buddhist subject in overall was at a high level, the different personal factors had no different opinions, therefore rejected

* Received February 5, 2021; Revised March 30, 2021; Accepted April 28, 2021

the research hypothesis. Problems and obstacles; time managing of Dhamma education school, the learners did not give importance to the study as they thought that was a distant thing. Some teachers lacked of creating an interesting activity, therefore, the content should be adjusted to be interesting and suitable for student's age and to meet the needs of students.

Keywords: development; learning and teaching; morality teaching monk at school

บทนำ

โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา อย่างต่อเนื่อง มีเทคโนโลยีเข้ามาในสังคมมนุษย์ ทำให้การสื่อสารรวดเร็วเพราะ ในการพัฒนาการสอนในยุคปัจจุบันต้องมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาในการสอนคำสอนพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มีการเข้าถึงในหมู่ชนทุกชนชั้น ในตอนแรกต้องพัฒนาเยาวชนของชาติก่อน เพราะว่าเยาวชนหรือนักเรียนเป็นบันไดขั้นแรก ทำให้ชาติรวมทั้งพระพุทธศาสนามีอายุสืบต่อและมั่นคง ในวิชาพระพุทธศาสนา รวมคำสอนของพระพุทธเจ้า สังคมไทยถือว่าเป็นสังคมของพระศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ในยุคอดีตจนมาถึงยุคปัจจุบัน (สิปปนนท์ เกตุทัต, 2549)

การพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นสำคัญยิ่งในการพัฒนาระดับกลางให้เป็นผู้มีความสามารถในการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมได้อย่างสมดุล สอดคล้องและเหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์ โดยจะต้องมีครูเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาในการกลมเกลียวอบรมสั่งสอนอย่างต่อเนื่องตามพัฒนาการแต่ละวัย และการประเมินผลจะต้องวัดให้ถูกต้องเหมาะสมและควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนดังกล่าวทุกระดับตลอดเวลา การวัดผลและประเมินผลจึงนับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่ง ของการศึกษาสามารถนำเอาผลมาใช้วางแผนปรับปรุงพัฒนา ติดตาม และตัดสินใจทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญชม ศรีสะอาด และนิภา ศรีไพโรจน์, 2548)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนา ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของปัญหาการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนพระภิกษุที่ทำหน้าที่สอนวิชาพุทธศาสนาพุทธศาสนาในโรงเรียนมีประสบการณ์ จึงสนใจศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยใช้เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรม สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาศาสนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาศาสนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาศาสนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลนักเรียนในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน ที่มีพระสอนศีลธรรมเข้าไปทำการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1090 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 293 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูป หรือ คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. สภาพการพัฒนาศาสนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาศาสนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม

(n=258)

ที่	สภาพการพัฒนาศาสนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ระดับความคิด		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.78	0.43	มาก
2	ด้านเป็นผู้นำนักเรียนเข้าสู่สมาธิและพิธีทางพระพุทธศาสนา	3.74	0.43	มาก
3	ด้านทบทวนธรรมศึกษาให้แก่แก่นักเรียนเข้าสอบธรรมประจำปี	3.76	0.47	มาก
4	ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีในชีวิตประจำวัน	3.75	0.46	มาก
โดยรวม		3.76	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 นักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.43) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทบทวนธรรมศึกษาให้นักเรียนเข้าสอบธรรมประจำปี ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีในชีวิตประจำวัน ด้านเป็นผู้นำนักเรียนเข้าสู่สมาธิและพิธีทางพระพุทธศาสนา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังที่มีต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	1.275		0.203		✓
อายุ		0.048	0.953		✓
สังกัดโรงเรียน		0.147	0.964		✓
ระดับชั้น		0.048	0.953		✓

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนที่เพศ อายุ สังกัดโรงเรียน ระดับชั้นมีระดับความคิดเห็นต่อ ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ด้าน	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	เนื้อหาสาระรายวิชาพระพุทธศาสนานั้น เป็นเรื่องที่ มีความเข้าใจยากสำหรับนักเรียน	ควรปรับปรุงเนื้อหาให้มีความหลากหลายสนใจเหมาะกับวัยของนักเรียนแต่ละระดับชั้นเรียน
ด้านเป็นผู้นำนักเรียนเข้าสู่สมาธิและพิธีทางพระพุทธศาสนา	พระสอนศีลธรรมบางรูปยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติกรรมฐานอย่างแท้จริง	ควรจัดการอบรมให้ความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐานให้แก่พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเพื่อจะได้ให้ความรู้จริงและประโยชน์ของการทำสมาธิ
ด้านทบทวนธรรมศึกษาให้แก่นักเรียนเข้าสอบธรรมประจำปี	สื่อการสอนของพระสอนศีลธรรมศึกษาบางรูปยังไม่เข้าใจหลักสูตรของการสอบธรรมศึกษา	โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเรียนธรรมศึกษาให้มากขึ้น
ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีในชีวิตประจำวัน	ผู้เรียนคิดว่าวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีในชีวิตประจำวันเป็นเรื่องทำได้ยาก	ควรสอดแทรกเนื้อหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม การประพฤติปฏิบัติตัวที่ดีในสังคม

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1) เนื้อหาสาระรายวิชาพระพุทธศาสนานั้น เป็นเรื่องที่มีความเข้าใจยากสำหรับนักเรียน 2) ควรปรับปรุงเนื้อหาให้มีความหลากหลายสนใจเหมาะกับวัยของนักเรียนแต่ละระดับชั้นเรียน

ด้านเป็นผู้นำนักเรียนเข้าสู่สมาธิและพิธีทางพระพุทธศาสนา คือ 1) พระสอนศีลธรรมบางรูปยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติกรรมฐานอย่างแท้จริง 2) ควรจัดการอบรมให้ความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐานให้แก่พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเพื่อจะได้ให้ความรู้จริงและประโยชน์ของการทำสมาธิ

ด้านทบทวนธรรมศึกษาให้นักเรียนเข้าสอบธรรมประจำปี คือ 1) สื่อการสอนของพระสอนศีลธรรมศึกษาบางรูปยังไม่เข้าใจหลักสูตรของการสอบธรรมศึกษา 2) โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเรียนธรรมศึกษาให้มากขึ้น

ด้านการสอนวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีในชีวิตประจำวัน คือ 1) ผู้เรียนคิดว่าวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้าสู่วิถีในชีวิตประจำวันเป็นเรื่องทำได้ยาก 2) ควรสอดแทรกเนื้อหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม การประพฤติปฏิบัติตัวที่ดีในสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1.ความคิดเห็นของนักเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ความคิดเห็นของนักเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับเมื่อพิจารณาตามขอบเขตเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) สอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) เป็นผู้นำนักเรียนเข้าสู่การฝึกสมาธิและพิธีทางพระพุทธศาสนา (3) ทบทวนธรรมศึกษาให้นักเรียนเข้าสอบประจำปี และ (4) สอนวิชาพระพุทธศาสนาบูรณาการการเข้าสู่วิถีชีวิตให้นักเรียนชาวพุทธ อยู่ในระดับมากทุกด้านเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวัชรอินทวงศ์ (สกล อินทวิโส) (2556) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเวฬุวันวิทยา ตำบลหนองไผ่ อำเภอวิเศษบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนเวฬุวันวิทยาเป็นหนึ่งในโรงเรียนวิถียุทธที่ได้นำเอาหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เยาวชนหรือนักเรียนในสถานศึกษามีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นและเป็นการป้องกันปราบปรามปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดแก่เยาวชนเช่นปัญหาอาชญากรรมปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรโรงเรียนวิถียุทธเป็นโรงเรียนที่เน้นการบริหารศึกษาเป็นรูปธรรมในด้านต่างๆ โดยมีโครงสร้างการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งทุกกิจกรรมนั้นที่ครูผู้สอน และนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมุ่งประเมินผลแก่นักเรียนในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นหรือเป็นคนเก่งดี การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเวฬุวันวิทยา ตำบลหนองไผ่ อำเภอวิเศษบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน และระดับปานกลางอยู่ 1 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ด้านการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและวัฒนธรรมเทคโนโลยี และด้านการวัดและประเมินผล ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรประสิทธิภาพของการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเวฬุวันวิทยา พบว่า ผลการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา

ผลของการกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การปฏิบัติและผลของกิจกรรมทำบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนตามหลักพุทธธรรมต่างๆอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดียิ่งขึ้นรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคม และกลุ่มเพื่อนได้รู้จักยับยั้งอารมณ์ฝ่ายอกุศลที่แสดงออกทางกายวาจา เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ไม่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้ปกครอง และ ชุมชนรู้จักกตัญญูกตเวทีต่อผู้ปกครองและสถานศึกษาประพฤติดนเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตนมีจิตใจร่าเริงแจ่มใสไม่หุดหู่มีความเมตตาต่อเพื่อนๆ และคนอื่นๆ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สังกัดโรงเรียน ระดับชั้น ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระนิพนธ์ เทวธมโม (2552) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพฯ เขต 2” ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับสูง เช่น การสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เลือกกิจกรรมโดยใช้เกณฑ์ความสนใจของนักเรียน มีการวางแผนและจัดเตรียมการสอนตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งเลือกวิธีการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงวัตถุประสงค์ที่เป็นนามธรรมให้เป็นเชิงพฤติกรรม ส่วนการประเมินผลด้านปัจจัยนำเข้านั้น พบว่าอยู่ในระดับสูง เช่น นักเรียนชอบทำกิจกรรมมากกว่าฟังคำบรรยาย ครูผู้สอนมีความสนใจและเจตคติที่ดีต่อวิชาพระพุทธศาสนา รวมทั้งครูแนะนำให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม สำหรับการประเมินผลด้านกระบวนการสอน พบว่า มีความคิดอยู่ในระดับสูง เช่น มีการยกย่องนักเรียนที่ตั้งใจและสนใจวิชาพระพุทธศาสนา ครูผู้สอนตามขั้นตามขั้นตอนเป็นระบบ เช่น จากง่ายไปหายากและมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งกลอนการสอนมีการกล่าวนำเข้าสู่บทเรียนทุกครั้งเป็นต้น สำหรับการประเมินผลผลิตจากการสอนนั้น พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงเช่นนักเรียนมีการพัฒนาจิตเพื่อช่วยเหลือเพื่อนโรงเรียน และครอบครัวนักเรียนมีเจตคติที่ดีมีสุขภาพจิตที่ดีและควบคุมอารมณ์ไว้รวมทั้งนักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นต้น

องค์ความรู้

การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนในอำเภอจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. พระสอนศีลธรรมนำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันมาเป็นแนวการสอนให้เด็กเกิดความเท่าทันสถานการณ์ในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม
2. พระสอนศีลธรรมนำเอาหลักการศึกษานิเทศให้เด็กเกิดความเข้าใจเกิดความสนใจในการเรียนวิชาพุทธศาสนา
3. พระสอนศีลธรรม การวางแผนให้สอดคล้องกับรายวิชาและภาคปฏิบัติในแนวทางเป็นแบบอย่างเดียวกันให้เด็กนักเรียนมีองค์ความรู้นำมาปรับใช้ในชีวิตได้

เป็นผู้นำนักเรียนเข้าสู่การฝึกสมาธิและพิธี ทางพระพุทธศาสนา

1. พระสอนศีลธรรมให้นักเรียนดูจิตให้เกิดการพัฒนาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแบบมีรูปธรรม
2. พระสอนศีลธรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนทำสมาธิแบบที่ตนเองเคยทำมาแนะนำส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการทำสมาธิยิ่งขึ้น
3. พระสอนศีลธรรมบอกวิธีการบริหารจัดการเวลาและทำให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและยังสอนให้รู้ถึงพิธีทางศาสนาในวิถีของชาวพุทธ

ทบทวนธรรมศึกษาให้แก่นักเรียนเข้า สอบธรรมประจำปี

1. พระสอนศีลธรรมเตรียมแบบในการสอบให้นักเรียนได้ทำก่อนจะลงไปสอบทำให้เกิดความเข้าใจในการสอบมากขึ้น
2. พระสอนศีลธรรมเตรียมการสอนแนะนำแนวการสอบและหัวข้อในการสอบให้เด็กนักเรียนได้ทบทวนเสมอ
3. พระสอนศีลธรรมกำหนดเนื้อหาในการสอบทบทวนทุกคำที่ไปสอนและสลับเนื้อหาความสำคัญของการสอบสลับไปสลับมาให้เกิดความเข้าใจในการสอบ

สอนวิชาพุทธศาสนาบูรณาการการเข้า สุวิถี ชีวิตให้เด็กนักเรียนชาวพุทธ

1. พระสอนศีลธรรมจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมทำทำให้เกิดเป็นอุปนิสัยที่ดีต่อกันทำกิจกรรมทางศาสนาทำให้มีใจรักและไม่ให้ใครมาทำลายได้ง่ายๆ
2. พระสอนศีลธรรมบอกความสำคัญเหตุผลของการนับถือศาสนาทำให้เกิดศรัทธาจิตใจของนักเรียน
3. พระสอนศีลธรรมสอนให้เกิดการดำรงชีวิตให้มีฉันทะมีกัลยาณมิตรที่ดีและการดำเนินชีวิตโดยใช้หลักธรรมคำสอนเพื่อให้เกิดความสุขทั้งทางกายและทางใจ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) พระสอนศีลธรรมควรประสานงานกับคณะครูในโรงเรียน กำหนดมาตรฐานคุณภาพของการสอนวิชาพุทธศาสนาโดยบูรณาการเอาหลักธรรมและสถานการณ์ปัจจุบันมาเป็นส่วนร่วมในการสอนให้เกิดผลมากที่สุด

2) พระสอนศีลธรรมควรแนะนำเด็กนักเรียนและคณะครูจัดการอบรมฝึกสมาธิขั้นพื้นฐานวิธีการอบรมวิปัสสนากรรมฐานให้เกิดปัญญาพิจารณาใคร่ครวญและยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจหลักธรรมเพื่อนำชีวิตไปให้เกิดความสำเร็จในชีวิตต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม

2) ควรสอดแทรกเนื้อหาทางด้านคุณธรรมจริยธรรม การประพฤติปฏิบัติตัวที่ดีในสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา กับนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมแก่เยาวชน

2) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาระบบการเรียนการสอนที่มีส่วนร่วมกับสังคมในการบูรณาการการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกสารอ้างอิง

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด และนิภา ศรีไพโรจน์. (2548). *การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์ปริดาการพิมพ์.
- พระครูธวัชอินทวงศ์ (สกล อินทวิโส). (2556). *ศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเวฬุวันวิทยา ตำบลหนองไผ่ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระนิพนธ์ เทวธมโม. (2552). *การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพฯ เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ลีปพนนท์ เกตุทัต. (2549). *การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.